

Силабус курсу Персональні фінанси

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність D2 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
Освітньо-професійна програма «Банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д.е.н., доц. **Анатолій СИДОРЧУК**

**Контактна
інформація**

a.sydorчук@wunu.edu.ua, +380972141113

Опис дисципліни

Дисципліна «Персональні фінанси» належить до блоку дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Дисципліна «Персональні фінанси» спрямована на формування у здобувачів освіти системного критичного мислення, отримання ними фундаментальних теоретичних знань у сфері персональних фінансів та здатності застосовувати набуті знання на практиці в процесі управління персональними доходами, витратами, заощадженнями та інвестиціями.

Навчальна дисципліна орієнтована на формування у здобувачів освіти навиків щодо оцінювання рівня власної фінансової грамотності та його взаємозв'язку із персональними фінансами; здатності приймати обґрунтовані фінансові рішення, постійно вчитися й оволодівати сучасними знаннями у процесі професійного зростання; вміння використовувати сучасні інноваційні прийоми та методи у сфері персональних фінансів (цифрової та медіа грамотності, основ підприємництва, оподаткування, заощадження, інвестування, страхування, ринку фінансових послуг) в контексті прийняття зважених фінансових рішень, уникнення фінансових ризиків та забезпечення персональної фінансової стійкості у змінному середовищі власної фінансової діяльності.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/4	1. Теоретико-концептуальні основи персональних фінансів	Володіння теоретичними основами, категорійним та понятійним апаратом у сфері персональних фінансів; Знання й розуміння причинно-наслідкових зв'язків між рівнем фінансової грамотності та власним матеріальним благополуччям; Формування навиків щодо оцінки рівня власної фінансової грамотності; здатність підтримувати належний рівень знань у сфері персональних фінансів упродовж власного життєвого циклу (у розумінні концепції життєвого циклу Ф. Модільяні та Р. Брумберга, LCH).	Тести, питання. Дискусійні платформи: «Філософія грошей», «Філософія багатства»
4/4	2. Персональні доходи: сутнісно-аналітичний аспект	Розуміння сутності та ролі персональних доходів сфери персональних фінансів; ознайомлення з складом персональних доходів та джерелами їх формування; Виявлення навиків самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань при формуванні персональних доходів.	Тести, питання. Дискусійне обговорення ролі та значення доходів у сфері персональних фінансів.
4/4	3. Персональні витрати: склад та напрями раціоналізації	Розуміння сутності, теоретико-організаційних засад та ідентифікації факторів впливу на склад та структуру персональних витрат; виявлення навиків самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань при формуванні основних напрямів раціоналізації персональних витрат споживчого та неспоживчого характеру.	Тести, питання. Індивідуальна робота з формування основних напрямів персональних витрат споживчого та неспоживчого характеру.
6/6	4. Заощадження в системі управління персональними фінансами	Формування системи теоретичних знань щодо сутності, мотивів та основних форм персональних заощаджень; Уміння застосовувати набуті теоретичні знання при виборі форм персональних заощаджень на практиці; Розуміння переваг і недоліків основних форм персональних заощаджень.	Тести, питання. Дискусійне обговорення основних проблем та напрямів персональних заощаджень в умовах мирного та воєнного стану.

6/6	5. Інвестиції в системі управління персональними фінансами	Формування системи теоретичних знань щодо сутності, мотивів та основних інструментів персональних інвестицій; Уміння застосовувати набуті теоретичні знання при виборі інструментів персональних інвестицій на практиці; Розуміння переваг і недоліків основних інструментів персональних інвестицій.	Тести, питання. Дискусійне обговорення основних проблем здійснення персональних інвестицій в умовах мирного та воєнного стану.
6/6	6. Персональна фінансова поведінка	Розуміння сутності особистого (сімейного) бюджету та його ролі у реалізації особистих фінансових цілей; Володіння теоретичними основами, категорійним й понятійним апаратом у сфері персональної фінансової поведінки; Ознайомлення із моделями персональної фінансової поведінки та впливом культури управління персональними фінансами на власний розвиток.	Тести, питання. Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних із персональною фінансовою поведінкою в умовах мирного та воєнного стану.
4/4	7. Застосування штучного інтелекту в управлінні персональними фінансами	Розуміння сутності штучного інтелекту та його потенційної ролі в управлінні персональними фінансами; Володіння теоретичними основами, категорійним й понятійним апаратом, програм штучного інтелекту в процесі управління персональними фінансами.	Тести, питання. Дискусійне обговорення переваг і ризиків застосування штучного інтелекту в управлінні персональними фінансами.
6/4	8. Управління персональними фінансами в умовах мирного та воєнного стану	Розуміння сутності, переваг та особливостей управління персональними фінансами в умовах мирного та воєнного стану; Ознайомлення із основними видами страхування та специфікою користування ними; Розуміння впливу страхової грамотності на управління персональними фінансами.	Тести, питання. Дискусійне обговорення переваг і ризиків придбання страхової послуги.
6/6	9. Забезпечення персональної фінансової стійкості упродовж етапів життєвого циклу	Формування системи теоретичних знань щодо сутності персональної фінансової стійкості; Уміння застосовувати набуті теоретичні знання при виборі інструментів забезпечення персональної фінансової стійкості; Розуміння факторів впливу ендогенного та екзогенного характеру на забезпечення фінансової стійкості упродовж персонального життєвого циклу.	Тести, питання. Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних із забезпеченням персональної фінансової стійкості в умовах мирного та воєнного стану.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Воробйов Ю., Ворошило В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави : монографія. Сімферополь : ВД «АРІАЛ», 2013. 232 с.
2. Фінанси домогосподарств: навч. посіб. / [Т. О. Кізима, Н. І. Карпишин, І. П. Сидор та ін.]; за ред. Т. О. Кізими. Тернопіль : Вектор, 2015. 260 с.
3. Методика викладання фінансової грамотності : навч. посібн. / за ред. д.е.н., проф. Кізими Т.О. і д.пед н., доц. Ребухи Л.З.; 2-е вид., перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 220 с.
4. Сидорчук А. Фінансова стійкість домогосподарств: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 474 с. (23,4 д.а.).
5. Модерні фінанси: глобальні виклики і сучасні тренди ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2024. 1011 с.

Додаткові:

1. Chai, A., Moneta, A. Retrospectives Engel Curves. Journal of Economic Perspectives. 2010. vol.24. no. 1. pp. 225–240.
2. Goodman L., Fabozzi F. Managing a Portfolio of Collateralized Debt Obligations. The Journal of Investing. 2003. 12 (4). pp. 22–30. URL : 10.3905/joi.2003.319564
3. Householdsavings. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL : <https://data.oecd.org/hha/household-savings.htm>
4. Langel M., Tillé Y. Corrado Gini, a pioneer in balanced sampling and inequality theory. Metron – International Journal of Statistics. 2011. LXIX. C.45-65. DOI: 10.1007/BF03263549.
5. Markowitz Harry M. Portfolio Selection. Journal of Finance. Vol. 7. №. 1. 1952. pp. 71–91. URL : https://www.math.hkust.edu.hk/~maykwok/courses/ma362/07F/markowitz_JF.pdf
6. Modigliani F. Life-cycle, individual thrift and wealth of nations. American Economic Review. 1986. Вип. 76. №. 3. С. 297–313. URL: <https://www.jstor.org/stable/1813352>
7. Єфременко Т. Фінансова поведінка населення України. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2002. № 2. С. 165–175.
8. Ломачинська І. Оптимізація фінансової поведінки домогосподарств у трансформаційній економіці України. *Економічний простір*. 2011. № 49. С. 141–149.
9. Ковтун О. Фінансова поведінка домогосподарств: сутність, структура та класифікація. *Бізнес-Інформ*. 2013. № 9. С. 280–286.
10. Ліпич Л., Івашко О., Мостенець С. Формування системи управління доходами та витратами домогосподарств: моногр. Луцьк : Вежа-Друк. 2015. 204 с.
11. Сидорчук А. Особистий капітал та інструменти його формування. *Економіка та суспільство*. Електронне наукове фахове видання. 2017. Випуск 10. С. 651–658.
12. Пшик Б., Адамик М., Медуник Н., Михалевич Р., Сидорчук А. Механізми активізації інвестиційного потенціалу домогосподарств в Україні: макроекономічний аспект. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. № (4) 39. 2021. С. 349–361.
13. Сидорчук А. Практика та проблематика використання в Україні ризикових та безризикових інструментів заощаджень домогосподарств. *Бізнес-навігатор*. Випуск 5 (66). 2021. С. 53–59.
14. Кириленко О., Коваль С., Сидор І., Сидорчук А. Аналіз витрат як складова оцінки фінансового стану домогосподарств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. Том 3 (44). 2022. С. 82–91.
15. Кириленко О., Сидорчук А. Поняття та оцінка інвестиційного потенціалу домогосподарств. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві*. Том 1 (43). 2022. С. 5–11.

16. Сидорчук А. The practice of household expenditure in Ukraine: factor analysis and estimate. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. Volume 3 Number 1. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 2022. С. 47–53.
17. Сидорчук А. Теоретичні засади оцінки фінансового стану домогосподарств. *Sworld Journal*. № 13 (2). 2022. С. 32–36 (0,34 д.а.).
18. Качула С., Лисяк Л., Терещенко Т. Фінансова поведінка домогосподарств регіонів України як підгрунтя забезпечення їх стійкості в умовах економічної нестабільності. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2023. №2 (82). С. 108–115.
19. Кириленко О., Сидорчук А. Забезпечення фінансової стійкості домогосподарств в умовах воєнного стану. *Світ фінансів*. 2023. С. 68-83.
20. Сидорчук А. Modelling of household financial behaviour. *Modern engineering and innovative technologies*. Issue 28. Part 1. 2023. С. 98-103.
21. Сидорчук А. The financial sustainability during household life-stages. *Інтернаука*. № 7 (75). 2023. С. 10-13.
22. Kyrylenko O., S. Koval S., Sydor I., Sydorchuk A. The sufficiency of household incomes: estimation and economic interpretation for their financial stability. *Journal of Governance and Regulation*. 2024. Vol. 13. Issue 2. С. 86-95.
23. Сидорчук А. Дуальне забезпечення фінансової стійкості домогосподарств: принципи та складові. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.63>.
24. Сидорчук А. Методологічні підходи до дослідження фінансової стійкості домогосподарств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 7. С. 112-116.
25. Сидорчук А. Функції фінансів домогосподарств: теоретичне обґрунтування та практика реалізації. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. № 5, 2025. DOI: <https://doi.org/10.54929/3041-2390-2025-05-03-01>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, тимчасова втрата працездатності).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Персональні фінанси» визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль 5 (екзамен)	Разом
15%	15%	15%	15%	40%	100%
Поточне опитування (теми 1–3) – 5 балів за тему – макс. 15 балів. Самостійна робота (теми 1–3) – 1 бал за тему – макс. 3 бали Модульна робота – макс. 18 балів	Поточне опитування (теми 4–6) – 5 балів за тему – макс. 15 балів. Самостійна робота (теми 4–6) – 1 бал за тему – макс. 3 бали Модульна робота – макс. 18 балів	Поточне опитування (теми 7–9) – 5 балів за тему – макс. 15 балів. Самостійна робота (теми 7–9) – 1 бал за тему – макс. 3 бали Модульна робота – макс. 18 балів	Тренінг Виконання завдань під час тренінгу – макс. 6 балів.	Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест) – макс. 40 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 40 балів.	Підсумк овий бал = оцінка за $3M1 \times 0,15 +$ оцінка за $3M2 \times 0,15 +$ оцінка за $3M3 \times 0,015 +$ оцінка за $3M4 \times 0,15 +$ оцінка $3M5 \times 0,4$
максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ECTS	За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Дуже добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
F	1-34	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)